

Da fattighuset blev flyttet fra Strædet til Ørsøled i Ørsø.

Som nævnt i historien "Grevens vandløb III" havde Sogneforstanderskabet tabt en retssag om det fattighus, som lå i "Strædet" mellem Slottet og Øster Mølle. Man kunne ikke dokumentere, at man havde adkomst til det, og da man ikke ville betale for fortsat at bruge huset, besluttedes det på et møde 2. marts 1865 at nedsætte et udvalg, som skulle forestå flytningen af fattighuset. Men først skulle man finde et nyt sted, hvor huset kunne opføres.

Forstanderskabet havde hørt, at Peder Andersen - også kaldet Jern Peder - i Ørsøled skulle sælge sin lille ejendom, og man besluttede, at man ville byde 200 Rigsdaler samt aftægt til mand og kone.

6. juni 1865 blev der tinglæst et skøde på stedet **Ørsøled matr. nr. 63 Ørsø**. I dag er det **Bjergvej 12**. Man måtte op med lidt mere end der var lagt op til. Prisen blev 220 Rigsdaler og aftægten blev sat til 230 Rigsdaler.

For at man kunne financiere købet og flytningen af fattighuset, blev der opkrævet en skat af 4 Mark pr. tdr. hartkorn.

Efter købet af ejendommen blev der udskilt et stykke jord, hvorpå fattighuset skulle opføres. Det fik matr. nr. 63b.

Da man ikke var interesseret i andet end plads til fattighuset, solgte man straks ejendommen igen til Niels Chr. Sørensen Læsø i Ørsø for 400 Rigsdaler. Han skulle selv afholde omkostningerne ved handlen, mens Forstanderskabet betalte udstykningens omkostninger og stadig havde ansvaret for aftægten.

Da man nu havde en plads til det nye fattighus, kunne entreprenør Lars Jensen Brønden gå i gang med at forberede opførelsen af huset.

Det gamle fattighus skulle først nedtages, og alt, hvad der kunne, skulle genanvendes. Taget blev forsigtigt taget ned og bundtet. Derpå blev murværk og tømmer adskilt med forsigtighed, så intet blev ødelagt. Stenene blev rensset for kalk og ler. Til slut blev det hele transporteret til stedet i Ørsø, hvor det nye fattighus skulle genopføres.

Derpå blev gjort der accord på *"8 fag vinduer med karme, rammer og ruder fuldt færdige med grundmaling leveret på fattighuspladsen 1. maj. Det hele forfærdiget af fyrretræ"*.

Rasmus Olesen leverede disse for 2 Rd pr. stk.

"Døre og karme ligeledes af fyrretræ 5½ Qvarter (86 cm) i bredden og 11 Qvarter (173 cm) i højden, grundmalet og forsynet med hængsler og krogklinker". Jørgen Mikkelsen fik accorden med 17 Rd pr. stk.

Grunden, hvorpå huset skulle opføres, blev derpå planeret, og grundstammer blev nedlagt ordentligt. Derpå blev huset opført med en længde af 30 alen (20 meter) og indrettet med 6 stuer, 2 skorstene med 4 ildsteder, 1 bageovn til 4 skæpper rug.

Det var blevet bemærket over for entreprenøren, at han selv skulle levere de fornødne søm. Han måtte dog gerne benytte de brugelige søm fra det nedbrudte hus.

Arbejdet må have gået planmæssigt, for allerede 8. november 1865 samme år kunne Sogneforstanderskabet afholde sit novembermøde i huset.

Det nye fattighus var ikke problemfrit. I efteråret 1867 havde fattiglemmerne klaget til amtet over, at brønden ved fattighuset ikke kunne give vand nok. Forstanderskabet fik klagen tilsendt fra amtet, for at man her kunne afgive en erklæring. Forstanderskabet svarede, at man havde ladet grave en brønd for at skaffe vand til fattiglemmerne, men vandmængden var ikke stor, og forbruget i fattighuset var ret stort på grund af mange fattiglemmer. Forstanderskabet har derfor anvist dem et vandsted ovenfor huset på bakken, hvor også de omboende nabofolk henter alt der vand, som de bruger. Fattiglemmerne er ikke, som de har anført, svage, men de fleste er ret kraftige folk. Desuden gjorde man opmærksom på, at der var en god brønd ved Ørsø skole, som heller ikke ligger så ubeleilig for fattiglemmerne. Man slutter udtalelsen med at sige, at Forstanderskabet "*vil gøre, hvad der står i dets magt for at skaffe tilstrækkelig vand ved fattighuset*".

Fattighuset i Ørsø fik ikke nogen lang funktionstid. I 1860erne kom nye tiltag i fattigforsorgen. Mange landkommuner begyndte at indrette fattiggaarde. Det var også tilfældet med Dronninglund kommune. Mere herom senere.

Det udskilte jordstykke til fattighuset ses som matr. nr. 63b syd for ejendommen Ørsøled nr. 63a. Nederst på kortet ses Ørsø skole.

Kilde: Forhandlingsprotokol for Dronninglund sogneråd, 1858-70.
Sæby Byfoged: Skøde- panteprotokol 1866-68.
Matrikelkort Ørsø Fjerding 1870.

JensAaberg

